

Dyfarnu trwydded amblecs radio ar raddfa fach: Abertawe

Cefndir

Mae Ofcom wedi penderfynu dyfarnu trwydded amblecs radio ar raddfa fach newydd ar gyfer Abertawe i Digital Broadcasting Limited.

Wrth ystyried y ceisiadau mae'n eu derbyn ar gyfer trwyddedau amblecs radio ar raddfa fach, mae'n rhaid i Ofcom ystyried pob un o'r meini prawf statudol sydd wedi'u nodi yn adran 51(2) o Ddeddf Darlledu 1996 fel y mae wedi'i haddasu gan Orchymyn Amblecs Radio ar Raddfa Fach a Radio Digidol Cymunedol 2019. Mae'r meini prawf fel a ganlyn:

1. maint ardal y ddarpariaeth (o fewn yr ardal neu'r gymdogaeth a bennir yn hysbysiad Ofcom yn gwahodd ceisiadau) y mae'r ymgeisydd yn cynnig ei chyflawni fel y nodir yn ei gynllun technegol a gyflwynwyd yn ei gais; (adran 51(2)(a))
2. gallu'r ymgeisydd i sefydlu'r gwasanaeth arfaethedig (adran 51(2)(c))
3. dymunoldeb dyfarnu'r drwydded i ymgeisydd:
 - a. sy'n berson sy'n darparu neu'n bwriadu darparu gwasanaeth rhaglenni sain ddigidol gymunedol yn yr ardal neu'r gymdogaeth honno, neu
 - b. fel cyfranogwr, person sy'n darparu neu'n cynnig darparu gwasanaeth rhaglenni sain ddigidol gymunedol yn yr ardal neu'r gymdogaeth honno; (adran 51(2)(ca))
4. i ba raddau y mae tystiolaeth fod galw neu gefnogaeth ar gyfer darparu'r gwasanaeth arfaethedig ymysg pobl sy'n darparu neu'n cynnig darparu gwasanaeth rhaglenni sain ddigidol gymunedol neu leol yn yr ardal neu'r gymdogaeth honno (adran 51(2)(f)) ac
5. a yw'r ymgeisydd drwy contractio neu gynnig contractio gydag unigolion yn darparu neu'n cynnig darparu gwasanaethau rhaglenni sain ddigidol lleol neu gymunedol, wedi gweithredu mewn modd a luniwyd i sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol wrth ddarparu'r gwasanaethau hynny. (adran 51(2)(g)).

Nid yw'r ddeddfwriaeth yn rhoi'r gofynion hyn yn nhrefn blaenoriaeth, ond mae'n bosib y bydd Ofcom yn ystyried bod un neu fwy o'r meini prawf yn arbennig o bwysig oherwydd nodweddion y drwydded a fydd yn cael ei dyfarnu a'r ceisiadau amdani.

Asesiad

Ar 19 Ebrill 2024, cyhoeddodd Ofcom hysbysiad yn gwahodd ceisiadau am drwyddedau i ddarparu gwasanaethau amblecs radio ar raddfa fach mewn ardaloedd gan gynnwys Abertawe. Nodir mai dyma'r eildro i drwydded ar gyfer Abertawe gael ei hysbysebu. Dyfarnwyd trwydded i Swansea DAB Limited ym mis Awst 2022, ond roedd y dyfarniad wedi'i ddirymu ym mis Chwefror 2024 ar y sail bod gan Ofcom sail resymol dros gredu na fyddai'r sawl y'i dyfarnwyd iddo yn darparu'r gwasanaeth o fewn 18 mis i'w ddyfarnu.

Erbyn y dyddiad cau, sef 18 Gorffennaf 2024, roedd Ofcom wedi cael un cais ar gyfer Abertawe. Daeth hwn gan Swansea Digital Broadcasting Limited ("SDB"). Roedd copi o rannau anghyfrinachol y cais ar gael i'r cyhoedd graffu arnynt ar wefan Ofcom, a gwahoddwyd sylwadau gan y cyhoedd fel sy'n ofynnol dan adran 50(7), er na dderbyniwyd unrhyw sylwadau am y cais.

Aseswyd manylion y cais gan gydweithwyr Ofcom, gan gynnwys cynnal asesiad o'r cynllun technegol y mae'n rhaid ei gyflwyno fel rhan o bob cais. Cafodd y penderfyniad mewn perthynas ag Abertawe ei wneud gan banel o wneuthurwyr penderfyniadau Ofcom a ddaeth ynghyd ar 7 Mawrth 2025. Rhoddwyd ystyriaeth ofalus i'r cais a'r cyngor proffesiynol gan gydweithwyr Ofcom, a chymhwyswyd y meini prawf statudol wrth benderfynu a oeddent am ddyfarnu trwydded ai peidio. Mae'r rhesymau dros eu penderfyniad i ddyfarnu'r drwydded i SDB wedi'u crynhoi isod.

Mewn perthynas ag adran 51(2)(a), cynigiodd yr ymgeisydd llwyddiannus ddefnyddio tri throsglwyddydd i ddarparu ei wasanaeth. Mae cyfrifiadau Ofcom yn dangos y byddai hyn yn arwain at ychydig o dan 79% o'r boblogaeth oedolion yn ardal y drwydded a hysbysebwyd yn gallu derbyn y gwasanaeth. Roedd rhagfynegiadau darpariaeth Ofcom yn dangos y byddai'r gwasanaeth amblecs radio ar raddfa fach arfaethedig ar gael i lai na 40% o'r boblogaeth yn ardal drwyddedig amblecs radio lleol Abertawe sy'n gorgyffwrdd, a rhagfynegwyd y byddai gorlifiad y tu allan i'r ardal a hysbysebwyd ymhell o dan 30% o boblogaeth yr ardal a hysbysebwyd. Roedd Ofcom felly o'r farn nad oedd angen unrhyw fesurau lliniaru i gydymffurfio â'r trothwyon hyn. Roedd Ofcom o'r farn bod mesurau lliniaru yn debygol o fod yn angenrheidiol i fynd i'r afael â materion thorri tyllau, ond y byddai'r rhain yn fach ac yn annhebygol o gael effaith andwyol ar ddarpariaeth y boblogaeth. Nododd y gwneuthurwyr penderfyniadau fod y ddarpariaeth a ragwelir yn dda gyda'r tri throsglwyddydd yn darparu darpariaeth gadarn mewn prif ganolfannau poblogaeth yn yr ardal a hysbysebwyd.

Mewn perthynas ag adran 51(2)(c), ystyriodd Ofcom gynllun ariannol a busnes yr ymgeisydd, y cynllun technegol, yr amserlen ar gyfer cyflwyno'r ddarpariaeth, a thystiolaeth o arbenigedd a phrofiad perthnasol. Nododd y gwneuthurwyr penderfyniadau fod y costau ymlaen llaw sy'n gysylltiedig â'r cynllun tri throsglwyddydd a gynigiwyd gan yr ymgeisydd yn gymharol uchel. Nodwyd hefyd bod yr ymgeisydd, SDB, yn gysylltiedig, trwy reolaeth a swyddi cyfarwyddwr, â chwmnïau a ddyfarnwyd trwyddedau amblecs ar raddfa fach o'r blaen. Roedd y rhain yn cynnwys rhai dyfarnwyr a oedd wedi lansio'n llwyddiannus yn y cyfnod statudol o 18 mis ac eraill nad oedd wedi lansio (gan gynnwys Swansea DAB Limited a oedd wedi cael trwydded Abertawe yn flaenorol). Roedd y gost a ragwelwyd ar gyfer sefydlu a hanes cymysg yn codi rhai pryderon ynghylch y gallu i sefydlu'r gwasanaeth. Yn gyffredinol, fodd bynnag, roedd y rhai oedd yn gwneud penderfyniadau o'r farn bod y cynllun technegol cadarn a'r ffaith bod yr ymgeisydd wedi bod yn rhan o rai lansiadau llwyddiannus yn y gorffennol, yn rhoi digon o hyder yng ngallu'r ymgeisydd i sefydlu'r gwasanaeth o fewn y cyfnod o 18 mis a ganiateir gan ddeddfwriaeth i gyfiawnhau dyfarniad i'r unig ymgeisydd.

Mewn perthynas ag adran 51(2)(ca), cynigiodd yr ymgeisydd ei hun ddarparu gwasanaeth C-DSP ar yr amblecs. Nododd y gwneuthurwyr penderfyniadau nad oedd y gwasanaethau arfaethedig yn wasanaethau analog neu ar-lein presennol felly nid oedd yn bosibl bod â lefel uchel o hyder ynghylch y tebygolrwydd y byddai ar gael ar yr amblecs adeg ei lansio. Fodd bynnag, roedd y bwriad a nodwyd i ddarparu gwasanaeth C-DSP yn cael ei ystyried yn gadarnhaol.

Mewn perthynas ag adran 51(2)(f), roedd Ofcom wedi ystyried tystiolaeth o alw neu gefnogaeth gan bobl sy'n darparu neu'n cynnig darparu gwasanaethau rhaglenni sain ddigidol gymunedol neu leol (gwasanaethau C-DSP a DSP) yn yr ardal a hysbysebwyd. Yn ogystal â'r ymgeisydd ei hun, roedd un gwasanaeth C-DSP arfaethedig arall wedi mynegi diddordeb mewn cludiant, yn ogystal â 15 o

wasanaethau DSP eraill. Er bod hyn yn cynrychioli lefel weddol dda o alw a chefnogaeth, nododd y gwneuthurwyr penderfyniadau fod y datganiadau o ddiddordeb yn dyddio'n ôl i gais 2022 gan Swansea DAB Limited, felly roedd llai o hyder yn eu bwriad presennol nag y byddai'n wir am ddatganiadau o ddiddordeb mwy diweddar. Er bod tystiolaeth ddigonol o alw a chefnogaeth wedi'i darparu i gyfiawnhau dyfarnu i ymgeisydd unigol, nododd y gwneuthurwyr penderfyniadau y byddai'n bwysig i'r ymgeisydd ailddechrau allgymorth i ddarpar ddarparwyr rhwng dyfarnu a lansio.

Mewn perthynas ag adran 51(2)(g) ac ar sail y dystiolaeth a dderbyniwyd, roedd Ofcom yn fodlon bod yr ymgeisydd drwy gontractio neu gynnig contractio gydag unigolion yn darparu neu'n cynnig darparu gwasanaethau rhaglenni sain ddigidol leol neu gymunedol, wedi gweithredu mewn modd a luniwyd i sicrhau cystadleuaeth deg ac effeithiol wrth ddarparu'r gwasanaethau hynny. Nododd y gwneuthurwyr penderfyniadau, fel uchod, fod y mynegiadau o ddiddordeb yn dyddio'n ôl i 2022 a bod llai o dystiolaeth o allgymorth diweddar.

Nodir nad yw dyfarnu trwydded yn rhoi'r hawl i'r sawl y dyfernir trwydded iddo weithredu holl elfennau'r cynllun technegol a gyflwynwyd i Ofcom fel rhan o'r cais llwyddiannus. Bydd Ofcom yn trin cynigion yn y cynllun hwnnw, y gwnaed y dyfarniad ar eu sail, fel pethau y mae'r ymgeisydd llwyddiannus wedi ymrwymo i'w cyflawni o fewn y cyfnod o 18 mis a ganiateir rhwng dyfarnu a lansio. Fodd bynnag, am resymau cynllunio sbectrwm, efallai y bydd Ofcom hefyd yn gofyn am ddiwygio cynigion rhwng dyfarnu a rhoi trwydded.

Mawrth 2025